

**БІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕЯКИХ ВИДІВ АКАРІФОРМНИХ КЛІЩІВ НА
ТЕРИТОРІЇ БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ**

Вагерич В.О.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
бул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Панцирні кліщі є вільноживучими сапрофагами, які зустрічаються в усіх типах досліджуваних ґрунтів, а також в інших місцях, де є залишки органічних речовин. У сучасній систематиці панцирні кліщі належать до підряду *Oribatida* (= *Cryptostigmata*, *Oribatei*) ряду акаріформних кліщів (*Acariformes*). На сьогодні описано біля 7300 видів орібатид, які об'єднані в 140 родин сучасної фауни. Перші роботи по дослідженню панцирних кліщів на території Закарпаття почалися в 60-х роках минулого століття і тривають до нашого часу.

Метою нашої наукової роботи було вивчити біологічні особливості ґрунтових акаріформних кліщів у регіоні дослідження.

Збір зооматеріалу проводили за загальноприйнятою методикою в акарології. Проби ґрунту відбирались в об'ємі 125 см, спостереження проводились упродовж року.

При дослідженні біотопів було виявлено, що більшість видів мікроартропод концентрується у верхньому шарі ґрунту, що дало нам змогу вивчити міграцію досліджуваних ґрунтових кліщів. У результаті наших досліджень було відмічено, що максимальна їх кількість концентрується в ґрунті в липні місяці, а у травні та вересні – спостерігається максимальна їх кількість в підстилці.

Динаміка чисельності таких видів, як *Oppiella nova*, *Tarsonemus floricolus*, *Eustigmaeus rhodomelia*, *Bdella muscorum*, *Sheloribates latipes* має чітко виражений пік в середині липня, у *Oppiella nova* – серпні, потім спостерігали поступовий спад. Можна припустити, що цей різкий зріст чисельності в липні-серпні місяці пов'язаний з тим, що в кінці квітня починається вихід личинок. Досить значний спад у кінці листопада місяця, можна пояснити різким зниженням температури навколишнього середовища, тобто йде вплив абіотичних факторів. Другий пік чисельності акаріформних кліщів спостерігається у вересні – жовтні, а у *Tarsonemus floricolus* – у листопаді. Це пов'язано з процесом утворення нового опадку, так як ця група тварин живиться мертвим рослинним опадом, то це призводить до збільшення кормової бази (покращення умов існування, йде збільшення чисельності, правда в незначній мірі). Дані по чисельності акаріформних кліщів за 2021 рік вказують на те, що упродовж року були сприятливі умови для існування (сприятливі умови навколишнього середовища і хороше забезпечення кормовою базою).